

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor práce: Jindřich Bučan

Název práce: *Problematické aspekty teorie nápodoby
Kendalla L. Waltona*

Vedoucí práce: dr. Štěpán Kubalík

Oponent: doc. Tomáš Kulka

Můj posudek k bakalářské práci Jindřicha Bučana nazvané *Problematické aspekty teorie nápodoby Kendalla L. Waltona* bude velmi stručný, a to nejen proto, že nás ke stručnosti v těchto dnech vedou mysl zatemňující vedra, která nás s pravděpodobností předpovědí počasí postihnou i v době obhajoby, ale především proto, že ji považuji za práci příkladnou a nemám k ní žádné zásadní výhrady. Proto také navrhuji, aby byla klasifikována známkou „výborně“.

Předností autorovy práce je již samotný výběr tématu, které je bezpochyby důležité a současně, jak Jindřich Bučan ukázal, zvládnutelné i v rámci formátu bakalářské práce. Důležitost Waltonovy knihy *Mimésis as Make-Belief: On the Foundations of the Reprersentational Arts* z roku 1990 nespočívá pouze v analýze problémů týkajících se fikce, representace a dalších témat kterými se Walton zabývá, ale (a dle mého názoru především) i v tom, co si kniha klade za cíl, tedy stát se alternativou k sémiotickým teoriím umění, které autor knihy nazývá „lingvistickými“ či založenými na lingvistickém modelu. Jako příklady zmiňuje teorie umění Richarda Wollheima, Nicolase Walterstorffa a Nelsona Goodmana, přičemž není pochyb o tom, že Goodmanova teorie je tou nejvlivnější. Zde bych se připojil k Bučanově kritické analýze

Waltonova projektu s poznámkou, že autor v knize nesprávně používá „sémiotický“ a „lingvistický“ jako by to byla synonyma. Možná ho k tomu svedl název Goodmanovy knihy *Jazyky umění*, v které její autor ovšem hned v předmluvě vysvětluje, že by se tento název neměl brát doslovně, a že správnější titul by byl „Symbolické systémy umění“. Jde o to, že jazyk či lingvistický model je pouze jedním z mnoha symbolických systémů, ve kterých k nám umělecká díla „promlouvají“. Goodmanova teorie má tak daleko širší záběr a explanační potenciál, takže Waltonův počin nemůže být plnokrevnou alternativou.

Nebudu popisovat strukturu celé práce, neboť předpokládám, že tak ve svém posudku učinil školitel. Chtěl bych zde jen poukázat na ty aspekty autorovy kritiky, které považuji za obzvláště trefné. Je to především jeho konstatování, že „divácký prožitek uměleckých děl je velmi odlišný od běžné zkušenosti“ účastníků jakýchkoli her a zavedení pofiderního pojmu „kvazi-emoce nám k tomu rozdílu neříká[] nic zásadního“. (51) Ukazuje pak, že zastřešení prožitků umělecký děl a účasti ve hrách pojmem hry na jakoby je stejně problematické vzhledem k tomu, že dostatečně nespécifikoval podmínky fikčních světů. Za velmi elegantní považuji završení autorova argumentu poukazem na pojmový aparát Edwarda Bullougha, zvláště pak na jeho koncept psychické distance, který řeší problémy, do kterých se Walton zapletl. Ukazuje tak mimo jiné, že teorie obsažená v ne příliš dlouhém Bulloughovu článku má větší explanační potenciál než 450-ti stránková Waltonova kniha. Dalo by se tak říci, že autor bakalářské práce nachytl Waltona na švestkách (tedy, že si Walton neudělal domácí úkol), neboť zmíněný článek, není v jeho knize vůbec zmíněn.

Výtka: V první větě druhého odstavce závěru práce je hrubka.

Při obhajobě bych se Jindřicha Bučana rád zeptal, jak Walton vysvětluje náš estetický prožitek při kontemplaci abstraktních obrazů, a co si o tomto vysvětlení myslí.

V Praze, 15. 6. 2019

Tomáš Kulka